

TRAJNICA COREOPSIS VERTICILLATA "ZAGREB"

Posljednje izdanje engleskog kataloga "The Plantfinder" obuhvaća sve vrste bilja koje se nalaze na tržištu Velike Britanije, a interesantne su za sadnju u vrtove. U njemu je preko pedeset tisuća biljnih vrsta i sorti, a među njima i trajnica *Coreopsis verticillata* "Zagreb".

Odakle sorti ime "Zagreb"?

Autorica ove sorte je pokojna profesorica dr. Elza Polak, dobro poznata starijim i srednjim generacijama agronoma kao profesor predmeta Uzgoj ukrasnog bilja, na zagrebačkom Agronomskom fakultetu. Sorta je uzgojena u Zagrebu početkom šezdesetih godina u nasadu trajnica vrta Zavoda za vrtlarstvo Agronomskog fakulteta. U testiranju sorti trajnica koja se provode u Weihenstephan-u u Njemačkoj, sorta "Zagreb" dobila je dvije zvjezdice (**), što je oznaka za vrlo dobru sortu. Nakon toga u vrlo kratkom vremenu ušla je u standardne asortimane trajnica. Sorta je prikladna za sadnju u sunčane gredice, u mineralna, dobro odvodnjena, čak i privremeno suha tla. Također se pokazala prikladna za uzgoj i kao cvjetna lončanica uzgojena bez primjene retardanata rasta.

Rod *Coreopsis* spada u porodicu Asteraceae s oko 115 vrsti, porijeklom iz Sjeverne i Južne Amerike, te Afrike. Među njima su jednogodišnje biljke, trajnice i drvenaste vrste. Domovina *Coreopsis verticillata* je istočni dio SAD-a, točnije prostor između Maryland-a, Floride i Arkanzasa. Raste u svijetlim šumama na lahkim i suhim tlima. To je trajnica visine 40-60 (80) cm, uspravne, jako razgranate stabljike. Listovi su duboko rasperjani, sjedeći i nasuprotni, a cvatne glavice žute i brojne.

Sorta "Zagreb" razlikuje se od ostalih sorti po visini i promjeru cvatova. Na suhim tlima izraste 20-25 cm, a u dobrom vrtnom tlu do 40 cm. Prvi cvatovi pojavljuju se u lipnju, a u punom cvatu je u srpnju i kolovozu kada je gotovo cijela biljka pokrivena cvatovima. Cvatovi su promjera 35-50 mm, što je manje nego kod ostalih sorti. Boja cvatnih glavica je žuta, oznake 12A-aureolin po RHS Colour Chart. Kao dobro svojstvo sorte ističe se samočišćenje, što znači da ocvali cvjetovi brzo otpadaju i ne kvare izgled biljke.

Razmnožavanje trajnice *Coreopsis verticillata* provodi se dijeljenjem i reznicama stabljike u proljeće i ljeto.

Praćenje sorte u vrtu Zavoda

Nekoliko godina nakon što je selekcionirana, sorta je nestala iz zavodskog vrta. Prije tri godine ljubaznošću prijatelja pokojne profesorice Polak, iz Maribora su

donesena dva grmića trajnice, koja smo s uspjehom razmnožili dijeljenjem, te danas imamo sto primjeraka. Posađene su na sunčanom položaju u vrtu na razmaku od 30 x 30 cm. Biljke su se dobro razvile i sredinom srpnja 1994. godine obavljena su mjerenja određenih svojstava, u svrhu provjere sorte čistoće. Mjerena su svojstva visine i promjera biljke, broj pupova i cvatova. Prosječna visina sto biljaka iznosila je 25.7 cm uz odstupanja $\pm$ 3 cm. Grmovi su bili gusto razgranati, polukuglaste krošnje, prosječnog promjera 28.1 cm ($\pm$ 3 cm) i bogato prekriveni pupovima i cvatovima. U času mjerenja na biljkama je bilo u prosjeku 86 pupova i 37 cvatova. Nasad je u svim mjerenim svojstvima bio ujednačen i visokog stupnja sorte čistoće.

Tijekom vegetacije na biljkama nije primijećena pojava bolesti niti štetnika.

S ozbirom na vrlo dobra svojstva ove sorte i široku primjenu u Europi, trebala bi naći veću primjenu i u svom rodnom gradu, te cijeloj Hrvatskoj.

Ines Vršek, Agronomski fakulteta,
Zavod za ukrasno bilje i pejzažnu arhitekturu

Aleksandar Šiftar, Biotehniška fakulteta,
Odjel za agronomiju, Ljubljana